

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/35/2020
Identifikačné číslo spisu: 6018200267
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6018200267.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu (v konaní sťažovateľa): J. W. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX, XXX XX A., zast. Advokátska kancelária Krnáč s. r. o., so sídlom Námestie slobody 2, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 232 293, proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ M. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XXX, XXX XX D., 2/ Z. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XXX, XXX XX D., 3/ Š. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XXX, XXX XX D., 4/ P. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XXX, XXX XX D., 5/ C. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XXX, XXX XX D., 6/ J. C. A., F. A. X, XXX XX Č. M., 7/ J. W. K., E. XXXX/XX, XXX XX D., v konaní o všeobecnej správnej žalobe, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. februára 2019 č. k. 23S/68/2018-71, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. februára 2019 č. k. 23S/68/2018-71 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. OU-BB-OVBP2-2018/008452-2-SA z 13.02.2018 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný ako príslušný správny orgán podľa § 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 608/2003 Z.z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie a o zmene a doplnení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a

stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov zamietol podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku odvolanie žalobcu ako nedôvodné a rozhodnutie Mesta Zvolen (ďalej len „stavebný úrad“) č. j. SÚ 3553/2015-Šu z 07.11.2017 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) potvrdil.

2. Stavebný úrad prvostupňovým rozhodnutím v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) a § 88a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Stavebný zákon“) dodatočne povolil stavbu „Rekonštrukcia rodinného domu s prístavbou“, ktorej stavebníkmi sú J. Q. a V. R. Q.. Stavebný úrad konštatoval, že preskúmal predloženú žiadosť stavebníkov z hľadiska rozporu s verejnými záujmami, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a osobitnými predpismi, pričom zistil, že jej dokončením alebo užívaním nie sú ohrozené záujmy chránené Stavebným zákonom.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Žalobou podanou na Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sa žalobca domáhal zrušenia preskúmaného aj prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie z dôvodu ich nezákonnosti. Preskúmané a prvostupňové rozhodnutie považoval za nepresvedčivé, právne neudržateľné, nakoľko vychádzali z nesprávne a nedostatočne zisteného skutkového stavu. K žalobe priložil Znalecký posudok č. 19/2018 z 19.04.2018 znalca Doc. Ing. W. V. CSc. z odboru stavebníctvo, odvetvia poruchy stavieb, statika stavieb, projektovanie v stavebníctve a odhad hodnoty nehnuteľností.

4. Krajský súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby preskúmal zákonnosť rozhodnutia ako aj postup v konaní orgánov verejnej správy, vrátane prvostupňového rozhodnutia, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, preto ju podľa § 190 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) zamietol.

5. Stavebný úrad vydal rozhodnutie o dodatočnom povolení stavby na základe žiadosti stavebníkov po tom, čo bolo predchádzajúce rozhodnutie stavebného úradu zrušené rozhodnutím žalovaného. Stavebný úrad po predložení potrebných podkladov na základe výzvy, pokračoval v prerušenom konaní a oznámil začatie nového konania. Je irelevantným, ak v predchádzajúcom rozhodnutí stavebného úradu č. SÚ 3553/2015-Šú zo dňa 21.07.2016 bola určená podmienka, aby stavebník najneskôr do kolaudácie stavby odstránil časť steny uskutočnenej v rámci stavby nad manzardou, ak toto rozhodnutie bolo ako celok zrušené rozhodnutím žalovaného č. OÚ-BB-OVBP2-2016/027163-2-PN zo dňa 12.10.2016 a vec bola vrátená stavebnému úradu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou krajského súdu bolo posúdiť zákonnosť postupu a úkonov vykonaných stavebným úradom v ďalšom konaní po zrušení jeho prvého rozhodnutia, či nové rozhodnutie zodpovedá zistenému skutkovému stavu a či vzhľadom na zistený skutkový stav veci bola vec správne právne posúdená. Preto žalobnú námietku, že v novom rozhodnutí stavebného úradu už nebola určená podmienka o odstránení časti steny a žalovaný pochybil, ak toto akceptoval, považoval krajský súd za nedôvodnú.

6. Podľa krajského súdu žalovaný správne poukázal na to, že dôkazné bremeno preukázania toho, že ďalšia existencia dodatočne povolovanej stavby nebude v rozpore s verejnými záujmami je na stavebníkoch. Stavebný úrad, ako aj žalovaný sa v dostatočnom rozsahu vysporiadali s otázkou, že dodatočne povolená stavba nebude v rozpore s verejnými záujmami. Stavebníci uniesli dôkazné bremeno na preukázanie toho, čo vyžaduje zákon, aby stavba mohla byť dodatočne legalizovaná a aby nemuselo byť nariadené jej odstránenie. Krajský súd si zároveň osvojil skutkový stav, z ktorého vychádzali orgány verejnej správy pri rozhodovaní a nepovažoval ho za potrebné v odôvodnení bližšie popisovať.

7. Krajský súd uviedol, že prvostupňové rozhodnutie vychádza zo statického posudku vypracovaného T.. A. B., ako aj zo statického posudku vyhotoveného J.. P.A. C. a J.. C. A., ktorý bol odkontrolovaný J.. C. M., autorizovaným stavebným inžinierom, z ktorých podkladov vyplýva, že rekonštrukcia rodinného domu stavebníkov nemôže spôsobiť statické problémy, či ohrozovať mechanickú odolnosť a stabilitu vedľajšieho rodinného domu žalobcu.

8. K námietke žalobcu, že pri rekonštrukčných prácach (realizácii dodatočne povolenej stavby) došlo k poškodeniu jeho rodinného domu, vzniku škôd, trhlín, atď., podľa krajského súdu toto presahuje rámec správneho súdneho konania. Samotný žalobca na pojednávaní uviedol, že rekonštrukčné práce sú už dokončené, resp. ďalší účastník sa vyjadroval, že na 90%, keď zostáva dokončiť zateplenie, oplatenie a iné práce nie priamo súvisiace s hlavnou stavbou. To, či nejaké škody vznikli pri realizovaní rekonštrukčných prác, či je daná príčinná súvislosť medzi prasklinami na dome žalobcu s vykonávaním rekonštrukčných prác, eventuálne otázka výšky škody a jej náhrady môže byť predmetom občianskoprávneho konania na civilnom súde.

9. Preskúmaním veci krajský súd dospel k záveru, že žiadny zo žalobných bodov nie je relevantný privodiť zrušenie preskúmaného rozhodnutia. Stavebný úrad v konaní o dodatočnom povolení predmetnej stavby rozhodol v súlade s citovanými ustanoveniami Stavebného zákona. Stavebníci predložili potrebné podklady k rozhodnutiu, na základe ktorých bolo možné stavbu dodatočne povoliť. Z podkladov, ktoré mal k dispozícii stavebný úrad, ako aj žalovaný v rámci odvolacieho konania, a to projektovú dokumentáciu a statické posudky, nevyplývali žalobcom tvrdené skutočnosti, naopak z ich záverov bolo zrejmé, že stavba nemôže mať negatívny dopad na rodinný dom žalobcu. V zhode so stanoviskom žalovaného, krajský súd konštatoval, že stavebným orgánom neprináleží spochybňovať záver a spôsob vyhotovenia statického posudku. Stavba musí byť zrealizovaná v zmysle projektovej dokumentácie, pričom v rozhodnutí o dodatočnom povolení stavby stavebný úrad v bodoch 1 a 9 zapracoval podmienky realizácie stavby, za dodržania ktorých, by nemalo dochádzať ku škodám.

10. K správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného žalobca pripojil posudok znalca vyhotovený dňa 19.04.2018 a preskúmané rozhodnutie bolo vydané dňa 13.02.2018. Jedná sa teda o dôkaz, ktorý bol zabezpečený až po právoplatnom skončení konania o dodatočnom povolení stavby. V súlade s § 135 ods. 1 S.s.p. krajský súd posudzoval, či preskúmané rozhodnutie zodpovedá skutkovému stavu zistenému v relevantnom čase.

11. Krajský súd poukázal na § 119 a § 120 S.s.p. a vo vzťahu k predloženému znaleckému posudku nerozhodol, že navrhnutý dôkaz novým znaleckým posudkom predloženým žalobcom vykoná, pretože to nepovažoval za potrebné na rozhodnutie vo veci (§ 121 ods. 1 a 2 S.s.p.). Navyše, aby krajský súd pristúpil k vykonaniu dokazovania je nutné, aby takýto dôkazný prostriedok spĺňal zákonom stanovené podmienky. Žalobcom predložený znalecký posudok je potrebné považovať za súkromný znalecký posudok v zmysle § 209 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a ak takýto dôkazný prostriedok má byť použitý pre účely znaleckého dokazovania v súdnom konaní, musel by obsahovať doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku v zmysle § 209 ods. 2 C.s.p, na subsidiárne použitie ktorého odkazuje ustanovenie § 25 S.s.p. Keďže tento znalecký posudok zákonom vyžadovanú doložku neobsahuje, nemožno vykonať takýto dôkaz rovnakým spôsobom, akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca.

12. Záverom krajský súd konštatoval, že nezistil pochybenie žalovaného a stavebného úradu pri rozhodovaní o dodatočnom povolení stavby. Stavebný úrad zabezpečil v dostatočnom rozsahu podklady pre vydanie rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby. Správne posúdil aj otázku verejného záujmu, keď dospel k záveru, že legalizáciou stavby nebráni rozpor s verejným záujmom. Žalovaný svoje rozhodnutie vyčerpávajúco odôvodnil, pričom krajský súd sa nestotožnil s tvrdením o nepreskúmateľnosti rozhodnutia z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, ktoré zodpovedá ustanoveniu § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Otázka vzniku škody, zodpovednosti za jej vznik, príčinnej súvislosti s realizáciou dodatočne povolenej stavby presahuje rámec tak správneho, ako aj súdneho preskúmavacieho konania.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti / stanoviská

A)

13. Rozsudok krajského súdu napadol žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) kasačnou sťažnosťou z 20.05.2019 (č. I. 81), v ktorej uviedol ako dôvod kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.).

14. Sťažovateľ úvodom namietal nesprávnosť, nepresvedčivosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku, pričom podľa sťažovateľa krajský súd nevenoval odôvodneniu rozsudku náležitú pozornosť, a preto nie je možné právny názor krajského súdu považovať za zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nedostatočne oboznámil s existujúcim stavom veci a vykonané dôkazy nevyhodnotil v súlade s procesnými zásadami. Z uvedených dôvodov je podľa sťažovateľa viac ako sporné, prečo krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti. Krajský súd sa opomenul v napadnutom rozsudku dostatočne venovať žalobným bodom, resp. sa im nevenoval žiadnym spôsobom, čo je zjavne v rozpore so zásadou spravodlivého konania. Podľa sťažovateľa krajský súd vec nesprávne právne posúdil predovšetkým preto, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentmi sťažovateľa uvádzanými v správnej žalobe.

15. Sťažovateľ namietal, že zo strany stavebného úradu nebol riadnym a zákonným spôsobom upovedomený o začatí konania o dodatočnom povolení stavby, nakoľko stavebný úrad opomenul v oznámení zo dňa 22.08.2017 odkaz na relevantné zákonné ustanovenie, a to § 88a Stavebného zákona, čím došlo zo strany stavebného úradu pred vydaním rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby k porušeniu Stavebného zákona. Sťažovateľ bol upovedomený o začatí konania len podľa § 88 ods. 1 písm. b) Stavebného zákona a nie aj podľa § 88a Stavebného zákona (prvostupňové rozhodnutie bolo vydané podľa oboch ustanovení).

16. Podľa sťažovateľa sa krajský súd relevantným spôsobom nevysporiadal ani s námietkou sťažovateľa (namietanou už v stavebnom konaní), že časť steny uskutočnenej v rámci stavby nad manzardou pôdorysne zasahuje do jeho rodinného domu, pričom odstránenie tejto časti steny bolo určené ako podmienka č. 10 v neskôr zrušenom rozhodnutí stavebného úradu z 21.07.2016. Aj keď stavebník žiadnym spôsobom nepreukázal, že by tento nedostatok stavby odstránil, stavebný úrad túto podmienku v prvostupňovom rozhodnutí už neurčil. Podľa sťažovateľa je zrejmé, že stavebný úrad, žalovaný a v neposlednom rade aj krajský súd tento zásadný zásah do vlastníckeho práva sťažovateľa prehliadli.

17. Podľa sťažovateľa ako vlastníka pozemku a osoba odlišná od žiadateľa, nedal súhlas na stavbu, preto mal stavebný úrad podľa § 88a ods. 3 Stavebného zákona odkázať účastníkov konania na súd a konanie prerušiť. Touto argumentáciou, ktorú sťažovateľ namietal už v stavebnom konaní sa správne orgány dodatočne nezaoberali, preto si sťažovateľ nechal vypracovať Znalecký posudok č. 19/2018, ktorý predložil v rámci konania o správnej žalobe, napriek tomu krajský súd tento podporný dôkazný prostriedok nevykonal, pričom práve tento dôkazný prostriedok preukazuje nesprávne zistený skutkový stav zo strany správnych orgánov podstatný pre správne posúdenie veci, nakoľko zo znaleckého posudku sú zrejmé nasledovné skutočnosti: 1/ základ na kontakte stien rodinných domov č. 150 a č. 152 je spoločný a 2/ stena rodinného domu č. 150 zasahuje do priestoru podkrovia rodinného domu č. 152 cca 7,5 cm. Podľa sťažovateľa bola skutočnosť, že časť steny stavby bez súhlasu sťažovateľa zasahuje pôdorysne do susedného rodinného domu deklarovaná aj ďalším účastníkom M. M. na pojednávaní konanom 27.02.2019.

18. Podľa sťažovateľa bolo prvostupňové rozhodnutie vydané v rozpore s § 46 ako aj § 3 ods. 1 Správneho poriadku, pričom uvedené nedostatky a podstatné pochybenia namietané v priebehu konania ignoroval nielen žalovaný, ale odobril ich aj krajský súd.

19. Sťažovateľ tiež namietal, že stavebník nedoplnil žiadosť o dodatočné stavebné povolenie v lehote určenej stavebným orgánom (do 31.03.2017), ale bezdôvodne umožnil stavebníkovi predĺženie termínu do 31.07.2017. Sťažovateľ ďalej namietal formu a spôsob vedenia administratívneho spisu, rozpor novej projektovej dokumentácie skutočnej realizácie stavby (z 03/2017, 07/2017) so skutočným stavom (rozdielna hrúbka stien, chýbajúca výkresová dokumentácia pivničnej časti, rozdielne umiestnenie okien) a že vychádza z projektovej dokumentácie z roku 1956, ktorá sa netýka predmetného rodinného domu.

V novej projektovej dokumentácii nie je zakreslená časť steny, ktorá bola stavebníkom uskutočnená v rámci stavby nad manzardou a ktorá zasahuje do rodinného domu sťažovateľa a že nehnuteľnosti majú spoločný pásový základ (ako to vyplývajú aj zo znaleckého posudku). Sťažovateľ sa preto nestotožnil s argumentáciou krajského súdu v bode 41 odôvodnenia napadnutého rozsudku, nakoľko z administratívneho spisu je zrejmé, že sa stavebný úrad ani žalovaný nevysporiadali s námietkou, že časť stavby zasahuje na pozemok sťažovateľa a nevykonali navrhované dokazovanie - ohľadku na mieste samom. V konaní nebolo zohľadnené ani čestné vyhlásenie pôvodného stavebníka stavby.

20. Podľa sťažovateľa krajský súd nedostatočne preskúmal predmetnú vec, pričom napadnutý rozsudok sa opiera len o tvrdenia uvádzané zo strany stavebníka a žalovaného, pričom sa krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami sťažovateľa a dôkazmi predloženými sťažovateľom, čím došlo k porušeniu práv a právom chránených záujmov sťažovateľa garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (sťažovateľ poukázal na viaceré nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky).

21. Podľa sťažovateľa zo strany stavebného úradu, žalovaného ako aj krajského súdu nebol rešpektovaný účel konania o dodatočnom povolení stavby, a to dodatočné zhojenie závažnej vady, a to prvotné vedomé ignorovanie zákona zo strany stavebníka, pod podmienkou, že ďalšia existencia stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami, pričom dôkazné bremeno je na vlastníčkovi stavby. Sťažovateľ zdôraznil, že stavebný úrad i v konaní o dodatočnom povolení stavby musí dôsledne vyhodnotiť charakter námietok, či ide o námietky občianskoprávneho charakteru, územno-technického, prípadne stavebno-technického charakteru, ktoré sú upravené stavebnými predpismi (sťažovateľ odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.03.2014 sp. zn. 5Sžp/10/2013).

22. Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ žiadal, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a alternatívne, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší preskúmané rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a sťažovateľovi prizná nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

B)

23. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 19.07.2019 žalovaný navrhol kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol, nakoľko považuje kasačnú sťažnosť za bezpredmetnú.

24. Žalovaný uviedol, že oznámil sťažovateľovi začatie konania o dodatočnom povolení stavby (viď fotokópia oznámenia s doručenkou), čo potvrdzuje aj skutočnosť, že sťažovateľ na základe oznámenia k začatiu konania podal námietky, ktoré boli spracované stavebným úradom do prvostupňového rozhodnutia. K odvolaniu sa sťažovateľa na rozhodnutie stavebného úradu z 21.07.2016 a nesplneniu podmienky č. 10 žalovaný uviedol, že toto rozhodnutie bolo žalovaným zrušené z dôvodov procesných pochybení na nové prejednanie a rozhodnutie, ktorého výsledkom je prvostupňové rozhodnutie, kde stavebný úrad nanovo posudzoval opodstatnenosť žiadosti o dodatočné stavebné povolenie.

25. Podľa žalovaného nie je možné ustanovenie § 88a ods. 3 Stavebného zákona, tak ako to žiada sťažovateľ, aplikovať, nakoľko parcela KN-C 1019, kde sa nachádza predmetná stavba je podľa LV č. 1517 vo vlastníctve stavebníkov, a nie sťažovateľa. Žalovaný zdôraznil, že účastníci konania (napr. sťažovateľ), majú právo vyjadriť svoje pripomienky a námietky k povolovanej stavbe, avšak nevyžaduje sa ich súhlas. Žalovaný k námietke týkajúcej sa znaleckého posudku uviedol, že z podkladov, ktoré mal stavebný úrad ako aj žalovaný k dispozícii nevyplývali žalobcom tvrdené skutočnosti, naopak, z ich záverov bolo zrejmé, že stavba nemôže mať negatívny dopad na rodinný dom sťažovateľa. Žalovaný je toho názoru, že stavebný úrad vydal prvostupňové rozhodnutie, ktoré je v súlade s § 47 Správneho poriadku.

26. Žalovaný ďalej uviedol, že stavebný úrad vyzval stavebníka na doplnenie potrebných dokladov k žiadosti a zároveň konanie v zmysle § 29 ods. 1 Správneho poriadku prerušil. Po oboznámení sa s doplnenými dokladmi zistil, že podanie nespĺňa predmet výzvy. Z dôvodov nových zistených skutočností (našiel sa starý pôvodný projekt rodinného domu č. 1383/150 z roku 1956 a tento mal byť zapracovaný do novej projektovej dokumentácie) stavebníci požiadali o predĺženie lehoty na doplnenie

dokladov, čomu stavebný úrad vyhovel.

27. Žalovaný odkázal na závery projektovej dokumentácie vypracovanej projektantom J.. C. A. a statický posudok vypracovaný J.. C. M., autorizovaným stavebným inžinierom, z ktorých vyplýva, že rodinný dom po rekonštrukcii ako aj prístavba zimnej záhrady vyhovuje. Žalovaný uviedol, že mu neprináleží spochybňovať záver a spôsob vypracovania statického posudku. Žalovaný uzavrel, že pri vydávaní rozhodnutia postupoval žalovaný ako aj stavebný úrad v súlade so Správnym poriadkom, ako vo výroku rozhodnutia, tak aj v jeho odôvodnení. Odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia netrpí nepresvedčivosťou ani nedostatočnosťou. Žalovaný s kasačnou sťažnosťou nesúhlasil a uviedol, že krajský súd rozhodol správne, keďže sťažovateľ dôvodnosť žaloby nepreukázal. Záverom žalovaný poukázal aj na ochranu dobromyseľne nadobudnutých práv stavebníka.

28. Ďalší účastníci nepodali ku kasačnej sťažnosti vyjadrenie.

C)

29. Vo vyjadrení z 13.10.2019 sa sťažovateľ v celom rozsahu nestotožnil s tvrdeniami žalovaného uvádzanými v jeho vyjadrení, ktorým sa snaží obhájiť postup žalovaného. Podľa sťažovateľa je z argumentácie žalovaného zrejmé, že žalovaný kasačné dôvody sťažovateľa účelovo prehliadol a len opakoval rovnaké skutočnosti ako v priebehu celého konania. Argumentácia žalovaného sa mu javí ako nepochopená, preto je pre posúdenie veci irelevantná. Sťažovateľ poukázal na § 3 ods. 1 a 5, § 32, § 34, § 46 a § 47 Správneho poriadku a § 14 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej „vyhláška“) a zdôraznil svoju argumentáciu uvádzanú v kasačnej sťažnosti.

IV.

Právne názory kasačného súdu

30. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 2 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačná sťažnosť je dôvodná a na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je v zmysle 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol súbežne zverejnený tak na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. januára 2021 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

31. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti je v medziach uvedených v § 453 S.s.p. prieskum prípustnosti a následne dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd primárne na základe dôvodov kasačnej sťažnosti preskúmal relevanciu vytýkaných nedostatkov konania krajského súdu a napadnutého rozsudku v rozsahu sťažnostných bodov. V takto vymedzenom rámci prieskumu a pri nemennosti skutkového stavu (§ 454 v spojení s § 441 S.s.p.) o preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) kasačný súd pristúpil k prieskumu oprávnenosti dôvodov kasačnej sťažnosti.

32. Sťažovateľ kasačnou sťažnosťou napadol rozsudok krajského súdu, ktorým bola správna žaloba zamietnutá. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti označil ako dôvod kasačnej sťažnosti nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. Z obsahu kasačnej sťažnosti však vyplýva, že namietal predovšetkým absenciu náležitého odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k jeho námietkam (a predloženému znaleckému posudku), teda porušenie práva na spravodlivý proces. Kasačný súd vyhodnotil tento kasačný dôvod ako naplnený.

Podľa § 2 ods. 1 S.s.p. v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 2 S.s.p. každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa § 177 ods. 1 a 2 S.s.p. správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy. Ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

Podľa § 178 S.s.p. žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

Podľa § 139 ods. 2 S.s.p. v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 17 ods. 5 zák. č. 382/2004 Z.z. v znení účinnom k 19.04.2018 znalecká doložka, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku, obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie odboru a odvetvia, v ktorom je znalec oprávnený podávať znalecké posudky, a poradové číslo úkonu znaleckej činnosti, pod ktorým je znalecký posudok zapísaný v denníku.

Podľa § 17 ods. 6 zák. č. 382/2004 Z.z. v znení účinnom od 01.07.2018 znalecká doložka, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou znaleckého posudku, obsahuje identifikačné údaje znalca, označenie odboru a odvetvia, v ktorých je znalec oprávnený podávať znalecké posudky, poradové číslo úkonu znaleckej činnosti, pod ktorým je znalecký posudok zapísaný v denníku a vyhlásenie znalca o tom, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku.

Podľa § 206 C.s.p. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec ak je potrebné posudzovať skutočnosti, na ktoré treba odborné znalosti, súd na návrh vyžiada odborné vyjadrenie od odborne spôsobilej osoby.

Podľa § 209 ods. 1 a 2 C.s.p. v cit. znení súkromný znalecký posudok je znalecký posudok predložený stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd. Ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca.

33. Kasačný súd úvodom konštatuje, že obsah práva na spravodlivý proces je možné vyvodiť predovšetkým z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva a zahŕňa aj právo na spravodlivé prejednanie veci, do rámca ktorého patrí aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Kasačný súd pri posudzovaní kasačných námietok z tejto ustálenej rozhodovacej činnosti vychádzal.

34. Pod porušením práva na spravodlivý proces možno vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Správny súdny poriadok priznáva a tento zásah do procesného práva musí dosahovať ústavnoprávnu intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Kasačný súd vyhodnotil ako dôvodné námietky sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho procesného postupu krajského súdu vedúcemu k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces, a to tým, že napadnutý rozsudok krajského súdu nespĺňa požiadavku náležitého odôvodnenia vo vzťahu k podstatným žalobným námietkam sťažovateľa, za ktoré kasačný súd považuje predovšetkým námietky týkajúce sa riadneho upovedomenia o začatí konania o dodatočnom povolení stavby, zásahu časti povoľovanej stavby do rodinného domu sťažovateľa, potreby vykonania dôkazov

navrhnutých sťažovateľom vo vzťahu k preukázaniu tvrdeného zásahu do susednej stavby sťažovateľa (miestna obhliadka, vyhlbenie otvoru do pôdy) a v neposlednom rade sa krajský súd nezaoberal dôkazmi predloženými sťažovateľom, najmä znaleckým posudkom Doc. Ing. W. CSc., ktorý bez ďalšieho odmietol.

35. Súčasťou práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, patrí aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, v správnom súdnictve s odkazom na ustanovenie § 139 ods. 2 S.s.p. Možnosť konať pred súdom je účastníkovi odňatá vždy, ak jeho rozhodnutie neposkytuje účastníkovi konania dostatočné argumenty preukazujúce zákonnosť jeho rozhodnutia alebo postupu. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane, čo v prípade napadnutého rozsudku nie je splnené. Na uvedené vady napadnutého rozsudku poukázal správne aj sťažovateľ, keď vo vzťahu k viacerým žalobným námietkam namietal nedostatočné alebo absentujúce odôvodnenie a nepresvedčivosť a arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, a preto je podľa sťažovateľa viac ako sporné, prečo krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti.

36. Kasačný súd vyhodnotil ako dôvodné námietky sťažovateľa týkajúce sa chýbajúceho odôvodnenia vo vzťahu k riadnemu a zákonnému upovedomeniu o začatí konania o dodatočnom povolení stavby, keď posúdenie tejto námietky v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje. Kasačný súd si uvedomuje, že nie každé procesné pochybenie správneho orgánu vedie automaticky k vadnosti rozhodnutia, je však potrebné, aby krajský súd zaujal k namietaným procesným pochybeniam stavebného úradu konkrétne stanovisko, nestačí všeobecné konštatovanie o tom, že neboli zistené pochybenia.

37. Podľa kasačného súdu je dôvodnou aj námietka sťažovateľa, že sa krajský súd relevantným spôsobom nevysporiadal s námietkou presahu časti steny do rodinného domu sťažovateľa (podmienka v predchádzajúcom zrušenom rozhodnutí). Krajský súd k uvedenému len konštatoval, že po vrátení veci stavebnému úradu na nové konanie sa nanovo posudzovala opodstatnenosť žiadosti stavebníkov a úlohou krajského súdu bolo len posúdiť správnosť postupu a úkonov vykonaných stavebným úradom v ďalšom konaní, a preto žalobnú námietku, že nebola určená podmienka odstránenia časti steny v novom rozhodnutí, nevyhodnotil ako dôvodnú. Kasačný súd preto musí konštatovať, že krajský súd námietku presahu steny riadne nevyhodnocoval. Sťažovateľ zároveň navrhoval vykonanie dokazovania (obhliadku na mieste), ktorým by bol podľa neho nepochybne preukázaný presah (zásah) časti stavby na pozemok sťažovateľa. K uvedenému sa krajský súd taktiež nevyjadril.

38. Podľa kasačného súdu krajský súd pochybil pri vysporiadaní sa so znaleckým posudkom znalca Doc. Ing. W. V. CSc. Krajský súd nevykonal tento dôkaz, nakoľko to 1/ nepovažoval za potrebné vo veci, 2/ predložený znalecký posudok ako súkromný znalecký posudok nespĺňal zákonom stanovené podmienky, keďže neobsahoval doložku o tom, že si je znalec vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku v zmysle § 209 C.s.p. Kasačný súd nerozporuje, že znalecký posudok z 19.04.2018 neobsahuje doložku o tom, že si je znalec vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, avšak v čase vyhotovenia znaleckého posudku znalecká doložka uvedené obsahovať nemusela. V čase vyhotovenia znaleckého posudku bola znalecká doložka v súlade s § 17 ods. 5 zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Povinnosť uviesť ako súčasť znaleckej doložky aj vedomosť znalca o následkoch nepravdivého znaleckého posudku je zakotvená v zák. č. 382/2004 Z.z. od 01.07.2018. Nemožno podľa kasačného súdu konštatovať, že tento dôkazný prostriedok nespĺňa zákonné podmienky, ako to uzavrel krajský súd (bod 49 napadnutého rozsudku).

39. V zmysle § 209 C.s.p. sa pri vykonávaní dôkazu - súkromného znaleckého posudku postupuje akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca, ak obsahuje aj doložku o tom, že si je znalec vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. To však neznamená, že ak predložený znalecký posudok takúto doložku neobsahuje, nemožno ho pripustiť a dôkaz vykonať, či už ako odborné vyjadrenie odborne spôsobilej osoby alebo vykonať výsluch znalca. Krajský súd preto nepostupoval správne, ak predložený dôkazný prostriedok bez ďalšieho odmietol. Predložený znalecký

posudok môže podľa kasačného súdu vnieť pochybnosti sťažovateľa k správnosti zistenia skutkového stavu zo strany stavebného úradu či žalovaného ohľadom zaťaženia základov rekonštrukciou povolovanej stavby (slúžiť na preverenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia), a preto ho mal krajský súd vziať do úvahy.

40. Kasačný súd na základe vyššie uvedeného konštatuje, že krajský súd odôvodnenie napadnutého rozsudku založil na opise správneho konania, obsahu žaloby a vyjadrenia žalovaného, citovaní jednotlivých zákonných ustanovení a na vec sa vzťahujúcich právnych predpisov, pričom krajský súd konštatoval správnosť záverov stavebného úradu a žalovaného, avšak v napadnutom rozsudku absentuje vlastné vysporiadanie sa s podstatnými žalobnými námietkami a argumentáciou žaloby, ako aj vlastné právne odôvodnenie záverov, čím postihol napadnutý rozsudok deficitom nepreskúmateľnosti kasačným súdom. Kasačný súd považuje vyhodnotenie vyššie označených námietok krajským súdom za nedostatočné z hľadiska možného zásahu do subjektívnych práv sťažovateľa.

41. Podľa kasačného súdu bol krajský súd povinný svoje rozhodnutie riadne a zrozumiteľným spôsobom odôvodniť, pričom ak tak krajský súd nepostupoval, porušil právo účastníka správneho súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky, článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné princípy spravodlivého súdneho konania (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vetrovko v. Moldavsko, či nálezy Ústavného súdu zo dňa 28.02.2017 sp. zn. III. ÚS 825/2016 a II. ÚS 119/03, sp. zn. IV. ÚS 115/03).

42. Kasačný súd si uvedomuje, že krajský súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, je však povinný objasniť rozhodujúci skutkový a právny základ rozhodnutia, a tým poskytnúť účastníkovi dostatočné odpovede relevantné otázky, čo krajský súd neurobil. Kasačný súd zdôrazňuje, že argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a konkrétne, nestačí bez ďalšieho vyhodnotenie argumentácie žalovaným ako správnej, ak z nej nemožno usúdiť vlastné právne posúdenie krajského súdu. Krajský súd odkazuje na správne zistenie skutkového stavu (bod 44), dostatočné odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia (body 42, 44, 47), no neposkytuje dostatočné resp. žiadne odpovede na viaceré žalobné námietky. Z uvedených dôvodov je kasačný súd toho názoru, že rozsudok krajského súdu nespĺňa zákonnú požiadavku presvedčivého odôvodnenia v zmysle § 139 ods. 2 S.s.p.

43. Kasačný súd vidí pochybenie krajského súdu aj v tom, že krajský súd v odôvodnení väčšom rozsahu prebral argumentáciu žalovaného vyslovenú v preskúmanom rozhodnutí a nezameral svoju argumentáciu na zásah do subjektívnych práv žalobcu v súlade s § 2, § 177 a § 178 S.s.p. Napadnutý rozsudok krajského súdu tak trpí nielen vadou nedostatočného odôvodnenia vo vzťahu k podstatným žalobným námietkam, ako to vyššie konštatoval kasačný súd, ale aj vadou zmätočnosti. Krajský súd vo svojom odôvodnení vôbec nerozlišoval prípustnosť resp. neprípustnosť námietok, ktoré sťažovateľ v žalobe uplatnil a ktoré sa netýkajú zásahu preskúmaného a prvostupňového rozhodnutia do jeho subjektívnych práv a dôvodnosť resp. nedôvodnosť uplatnených námietok. Kasačný súd predovšetkým poukazuje na tie body odôvodnenia rozsudku krajského súdu (body 42, 47, 50), kde sa krajský súd venoval nezisteného rozporu s verejným záujmom či súladu s projektovou dokumentáciou.

44. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že správne súdnictvo je založené na ochrane subjektívnych práv, do ktorých bolo zasiahnuté rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je ochrana verejných subjektívnych práv a jeho cieľom predovšetkým ochrana práv fyzických i právnických osôb a ich prostredníctvom potom aj ochrana zákonnosti. Kasačný súd uvádza, že všeobecnou správnu žalobou sa môže fyzická osoba alebo právnická osoba ako žalobca domáhať ochrany len svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Iných ako subjektívnych práv v konaní (napr. ochrana verejného záujmu) sa môže domáhať len prokurátor alebo iný subjekt na to výslovne oprávnený zákonom. Určujúcim kritériom rozhodnutia orgánu verejnej správy je priamy dopad na práva a povinnosti ich adresáta (subjektívne práva). Z týchto ustanovení je následne nutné vymedziť aj limity správneho súdu pri posudzovaní žalobných námietok na tie, ktoré smerujú práve k ochrane subjektívnych práv žalobcu (suseda) a ktoré

mohli byť rozhodnutím orgánu verejnej správy o dodatočnom povolení stavby dotknuté.

45. Kasačný súd sa nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v kasačnej sťažnosti, nakoľko má za to, že vyššie uvedené skutočnosti sú dostačujúcim dôvodom na jeho zrušenie, a preto postupoval Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 462 ods. 1 S.s.p. a rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

46. Vo svetle uvedeného kasačný súd poukazuje aj na charakter kasačného konania, resp. kasačnej sťažnosti ako opravného prostriedku, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu, a preto nie je možné konaním pred kasačným súdom (okrem výnimočných prípadov) nahrádzať konanie pred krajským súdom. Každá skutková a právna otázka, ktorá je v prejednávanej veci rozhodujúca a relevantným spôsobom namietaná, musí byť predmetom posúdenia krajským súdom, aby mali účastníci konania rovnakú možnosť sa k jeho záverom vyjadriť resp. namietat' ich. Kasačný súd nie je oprávnený nahrádzať postupy krajského súdu v konaní.

Iný postup by vzhľadom na okolnosti prípadu bol v rozpore so zásadou denegatio iustitiae - odopretie spravodlivého súdu, čo by znamenalo porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

47. V ďalšom konaní bude preto úlohou krajského súdu, aby v zmysle vyššie uvedených právnych názorov kasačného súdu (§ 469 S.s.p.) v odôvodnení nového rozhodnutia v súlade s § 139 S.s.p. náležite objasnil vlastné právne posúdenie veci. Zároveň kasačný súd zdôrazňuje účel správneho súdnictva, ktorým je ochrana subjektívnych práv žalobcu a možnosť ich ochrany podaním všeobecnej správnej žaloby v súlade s § 177 a 178 S.s.p.

48. O trovách kasačného konania rozhodne s poukazom na § 467 ods. 3 S.s.p. krajský súd.

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).